
Een mooie en leerzame ervaring met kinderen

Ik wil graag een ervaring delen over iets dat me is overkomen toen ik als opvoedster in een lagere school werkte. Ik ben er altijd van overtuigd geweest dat kinderen – ook kleine kinderen – die in normale omstandigheden opgroeien, perfect in staat zijn om samenwerking te begrijpen en te beleven, om samen te werken volgens het democratisch principe. Deze ervaring heeft mijn overtuiging nog versterkt.

Na een koude en regenachtige winter, gevolgd door een warme en zonnige lente, konden de kinderen eindelijk terug de speeltijd doorbrengen in de tuin van de school. Op een dag viel het me op dat zoveel kinderen (van verschillende klassen) bijzonder betrokken waren in eenzelfde activiteit. Ik ging wat dichterbij om te begrijpen wat ze aan het doen waren en ik zag dat ze allemaal bezig waren een klein huisje te bouwen dichtbij de rand van de schooltuin. Ze gebruikten van alles: takken, kleine en grote bladeren, gras en bloemen om te versieren. Iedere dag, zodra de bel rinkelde, en voor de volledige duur van de speeltijd, deden vele kinderen mee met wat ze in de tuin vonden. Na vier of vijf dagen was het huisje klaar. De kinderen waren allen opgewonden, en lieten me het huisje zien. Het was echt mooi! Heel erg klein, maar het gaf de kinderen de mogelijkheid een plek 'helemaal van hen' te hebben waarin ze hun geheimpjes aan elkaar konden vertellen. Ik zei aan de kinderen hoe mooi ik hun werk vond en ging dan wat verder staan. Maar daar begonnen ze plots ruzie te maken. De grootste ruzies ontstonden omdat iedere klas de regels wou stellen en baas wou zijn over het huisje. Allemaal samen hadden ze zich enorm ingezet om het te bouwen, maar wanneer het moment gekomen was om het te gebruiken werd er gesproken op volgende wijze:

Klas A: *"Wij zijn het die het hebben gebouwd!"*

Klas B: *"Nee, dat is niet waar, wij zijn het die het hebben gebouwd!"*

Klas C: *"Wij hebben er meer takken op gelegd!"*

Klas A: *"Nee, dat is niet waar, wij hebben er meer takken op gelegd, en ook meer bladeren!"*

Klas B: *"Wij zijn de grootsten!"*

Klas C: *"En dan, dat betekent niets!"*

Ik besloot niet onmiddellijk tussen te komen, ik wou zien of de kinderen in staat waren alleen tot een oplossing te komen. Maar de dagen gingen voorbij en gedurende de speeltijden waren het iedere dag opnieuw dezelfde ruzies. Daarom besloot ik dan toch tussen te komen. Ik verzamelde alle kinderen en liet ze me vertellen wat er gaande was en waarom ze ruzie aan het maken waren. Ik had wel alles gade geslagen in de voorbije dagen, maar ik herinnerde me dat het belangrijk was dat elk kind zijn of haar eigen standpunt kon uitdrukken. Van wat ze vertelden kwam naar boven dat er verschillende kinderen waren die voortdurend de baas wilden spelen over het klein huisje en wilden beslissen wie erin mocht en wie eruit moest blijven.

Ik begon samen met de kinderen na te denken over de mogelijkheid om een soort kleine 'code' te schrijven, die enkele basisregels zou inhouden. Ik probeerde hen te doen opmerken dat regels soms gemaakt zijn om de zaken beter te doen lopen. Bijvoorbeeld zei ik hen dat wanneer ze me het huisje hadden laten zien, ik het heel mooi vond, maar dat ik wel had opgemerkt dat het vol lag met papiertjes van snoepjes en lege flesjes fruitsap. Ik vroeg ze of ze het leuk vonden een vuil huisje te hebben. Ze antwoordden in koor duidelijk van niet.

Samen begonnen we te denken dat we misschien 'wetten' konden neerschrijven. Eerst vroegen ze me of ik dat kon doen. Ze zeiden dat ik groot was en dat daarom iedereen ze zou respecteren. Maar ik legde uit dat de zaken meer kans hadden te werken als iedereen samen kon deelnemen aan de beslissing. Ik zei hen dat het enige dat ik kon doen om ze te helpen was hen papier en pen te bezorgen, maar dat ze allen samen moesten beslissen wat op te schrijven, en welke regels ze wilden die moesten gerespecteerd worden.

Alle kinderen gingen samen op de grond zitten. Ik observeerde ze en zag hoe ze allen 'ondergedompeld' waren in wat volgens mij een ware vergadering was. Het duurde niet lang voor ze klaar waren. Klaas, die de taak op zich had genomen om te schrijven, bracht me het blad om het te laten lezen. Ik was op een aangename wijze verrast van de bekwaamheid die ze aan de dag hadden gelegd. Het blad gaf volgende 'wetten' aan:

1. Niemand maakt vuil wat iedereen samen heeft gebouwd;
2. Niemand voert het bevel;
3. Het huisje is klein, dus kunnen er maar drie kinderen tegelijk naar binnen gaan;
4. Niemand mag in het huisje langer dan 10 minuten blijven.

Tot mijn grootste verbazing was onderaan het blad een kleine tekening en een zinnetje te zien. De tekening was de voorstelling van het vredessymbool (ontworpen in 1958) en het zinnetje zei "Vrede in de Wereld". Ik herinner me dat ik heel emotioneel werd en dat ik aan de kinderen zei dat ze echt flinke kinderen waren en dat ze een voortreffelijk werk hadden verricht.

Ik heb niet de pretentie gehad de kinderen uit te leggen hoe men vrede opbouwt in de wereld, maar ze hebben UIT ZICHZELF bedacht welke manier van handelen hen kon leiden tot samenhang in plaats van tot onenigheid. Ik vond dit prachtig en meer waard dan duizend woorden. Vanaf die dag waren de ruzies gedaan. Het huisje werd nog enkele dagen gebruikt. Daarna, zoals het zo vaak gebeurt met kinderen, bedachten ze nog een leuker spel!

Fouzia Tnatni